

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 45/19

Møtedato: 29.05.2019

Dato: 08.05.2019

Arkivsaknr: 2018/5840

Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 57/18, [Handlingsplan for innovasjon ved UiB – orientering om status](#)
- Indikatorrapporten 2018 – [Overblikk og hovedtrender. Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer](#)

Saken gjelder:

I samsvar med universitetets reviderte strategi «Kunnskap som former samfunnet» legges det frem et utkast til Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap 2019-2022. Handlingsplanen følger malen satt for handlingsplaner ved UiB og skal være et virkemiddel for å oppfylle UiBs visjon og strategiske mål frem til 2022.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar forslag til handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

08.05.2019/Susan Johnsen/Christen Soleim (avd.dir.)

Vedlegg:

1. Saksframstilling:
2. Utkast til handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
45/19

Møtedato:
29.05.2019

Arkivsaksnr:
2018/5840

Bakgrunn

Innovasjon utgjør sammen med utdanning, forskning og formidling hovedpilarene i UiBs samfunnsoppdrag. Universitetet har i revidert strategi for 2019-2022 «Kunnskap som former samfunnet», pekt på hvordan vi gjennom innovasjon og nyskaping kan legge til rette for økt samarbeid med forskningsinstitusjoner, næringsliv og offentlig sektor for å bidra til å utvikle samfunnet både lokalt, nasjonalt og globalt.

Verden står overfor en rekke utfordringer som krever ny kunnskap og nye bærekraftige løsninger, og i tråd med dette er innovasjon høyt prioritert også av politiske myndigheter. Parallelt med dette og med et økende fokus på ekstern finansiering av forskning og utdanning, har innovasjon blitt et stadig viktigere element i EUs programmer, noe som ventes ytterligere forsterket i det kommende rammeprogrammet Horisont Europa som skal iverksettes fra 2020. Forskningsrådet har i tillegg økt sitt fokus på samfunnseffekter av forskningsprosjekter, samt på innovasjon og entreprenørskap bl.a. gjennom utarbeidelse av egne strategier for et innovativt næringsliv og for innovasjon i offentlig sektor, samt videreutviklingen av ordninger som f.eks. Senter for forskingsdrevet innovasjon (SFI) og Studententreprenørskap (STUD-ENT). Dagens studenter ønsker både mer praksis og kunnskap om arbeidslivet, samtidig som det etterspørres utdanningstilbud og nye møteplasser for dem som ønsker å tilegne seg kompetanse og erfaring med innovasjon og entreprenørskap.

I U-sak 57/18 fikk universitetsstyret presentert et oversiktsbilde over UiBs innovasjonsaktiviteter, med bakgrunnsinformasjon fra fakultetene og de tiltak som universitetsledelsen foreløpig hadde i iverksatt på dette området. Arbeidet med handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap for UiB er en direkte oppfølging av årets strategirevisjon, og skal bidra til en konkretisering av det videre arbeidet med innovasjon og entreprenørskap i inneværende strategiperiode. UiB legger til grunn en bred tilnærming til innovasjonsbegrepet, noe som også er presisert i innledningen til handlingsplanen.

Det har vært en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har jobbet frem forslaget. Arbeidsgruppen har bestått av både vitenskapelig og administrativt ansatte fra alle fakulteter, samt en studentrepresentant og en nærings-ph.d.:

Øyvind Frette	Instituttleder, Institutt for fysikk og teknologi, Det matematisk-naturligvitenskapelig fakultet
Kari Nordvik	Seniorrådgiver, Det matematisk-naturligvitenskapelig fakultet
Benedicte Carlsen	Instituttleder, HEMIL-senteret, Det psykologiske fakultet
Anders Fagerjord	Instituttleder, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Det humanistiske fakultet

Ingrid Tøsdal	Rådgiver, fakultetsstyret, Det juridiske fakultet
Heidi Annette Espedal	Fakultetsdirektør, Det medisinske fakultet
Emmet Mc Cormack	Professor, CCBIO, Det medisinske fakultet
Leif Ove Larsen	Instituttleder, Institutt for informasjons- og medievitenskap, Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Dagfinn Bach	Rådgiver, Fakultet for kunst, musikk og design
Fredrik Breien	Nærings-ph.d., SLATE/Vil Vite, Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Herman Stoud Platou	Bachelorstudent, Informasjons- og medievitenskap, Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Susan Johnsen	Seniorrådgiver, innovasjon, Forskningsadministrativ avdeling
Robert Bjerknes	Viserektor

Mandatet arbeidsgruppen fikk var å:

- ta utgangspunkt i UiBs samfunnsoppdrag og strategi, samt en bred forståelse av hva innovasjon og entreprenørskap innebærer for studenter og ansatte
- peke på innsatsområder og konkrete tiltak som setter UiB i stand til å øke omfang og kvalitet av sitt arbeid på disse områdene i tett samarbeid med myndigheter, næringsliv, kulturliv og samfunnsliv

Handlingsplanen vektlegger i stor grad behovet for å bygge og styrke kultur for innovasjon og entreprenørskap både blant studenter og ansatte og har hovedvekt på prosessmål for hvordan UiB skal klare nettopp dette. De viktigste forslagene til tiltak gjennom planen dreier seg om bedre tilrettelegging for både studenter og ansatte, synliggjøring av det UiB allerede gjør på innovasjon og entreprenørskap, utvikling av nye utdanningstilbud og bedre insentiver for ansatte. Grenseflaten mot eksterne er også et viktig element, der kunnskapsklyngene, sammen med næringsklyngene og VIS er viktige aktører for UiB.

Handlingsplanen har fire hovedinnsatsområder som hver har flere delmål:

- A. Kultur for innovasjon og entreprenørskap**
- B. Utdanning, studentinnovasjon og studententreprenørskap**
- C. Ny kunnskap, forskning og forskerutdanning**
- D. Tilretteleggende aktiviteter og infrastruktur**

Arbeidsgruppen har hatt fem møter i perioden januar-april 2019. Utkast til handlingsplan har vært presentert for dekanene, samt har vært behandlet i Lederforum for innovasjon og i Utdanningsutvalget.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Gjennom utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet er det slått fast i utviklingsmål 4 at UiB skal være en pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor. Utviklingsmålet er i tråd med langtidsplanen for forskning som legger grunnlaget for mer kunnskapsintensivt næringsliv med stor evne til omstilling og verdiskaping.

I UiBs strategi gjenspeiles dette bl.a. i målsetningen om at UiB som kompetanseinstitusjon skal styrke sine langvarige relasjoner med omverden, og at institusjonen skal drive med innovasjon og legge til rette for entreprenørskap. Det løftes også frem hvordan UiB gjennom samarbeid med omverden kan frambringe nye prosesser, tjenester, teknologi og produkter som bidrar til et omstillingsdyktig samfunn. Det er viktig med en bred tilnærming til innovasjon som tenker innovasjon som en integrert del av UiBs virke både innenfor utdanning og forskning, men som også trekker inn hvordan vi tilrettelegger for å styrke innovasjonskulturen administrativt.

Innovasjonskompetanse er også etterspurt både i arbeidslivet og blant studentene. I NIFUs Kandidatundersøkelsen fra 2017 (jfr. Indikatorrapporten 2018) svarte opp mot halvparten av masterstudentene at de ønsket mer kunnskap om innovasjon og entreprenørskap som del av utdanningen, og over 60 prosent mente at utdanningene i liten eller ingen grad vektla å utvikle entreprenørskapsferdigheter.

Utkastet til handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap er i så måte både et ambisiøst og et godt verktøy som skal bidra til at mer av kunnskapen UiBs studenter og ansatte besitter skal nå ut i samfunnet og slik bidra til strategisk måloppnåelse for UiBs ambisjon om å frembringe «Kunnskap som former samfunnet».

08.05.2019/Susan Johnsen/Christen Soleim (avd.dir.)

HANDLINGSPLAN FOR INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP

HANDLINGSPLAN 2019 – 2022 // UNIVERSITETET I BERGEN

INNLEDNING

Universitetet i Bergens reviderte strategi for 2019–2022 peker på hvordan UiB gjennom innovasjon og tilrettelegging for entreprenørskap kan øke samarbeidet med forskningsinstitusjoner, næringsliv og offentlig sektor og dermed å bidra til å utvikle samfunnet både lokalt, nasjonalt og globalt. Et viktig virkemiddel for dette er etablering og utvikling av UiBs kunnskapsklynger.

For å følge opp UiBs profil som breddeuniversitet med klare ambisjoner om å utvikle samarbeid på tvers av tradisjonelle faggrenser, legges det i denne handlingsplanen til grunn en bred forståelse av innovasjon, som tar utgangspunkt i det å ta i bruk eksisterende eller ny kunnskap på nye måter for å utvikle nye prosesser (dvs. tjenesteinnovasjon, sosial innovasjon og organisasjonsinnovasjon) eller produkter¹. Det betyr at denne delen av UiBs samfunnsoppdrag skal være forankret i UiBs forsknings-, utdannings- og formidlingsaktivitet i vid forstand og favne alle samfunnssektorer. I tråd med strategiens overordnede målsetning skal fokus for UiBs innovasjonsarbeid være på samfunnseffekter og bidrag til et mer velfungerende og bærekraftig samfunn, og dermed favne videre enn kommersialisering og økt verdiskapning gjennom økonomisk vekst.

Denne handlingsplanen legger stor vekt på å skape en kultur for innovasjon og entreprenørskap hos studenter og ansatte, både i utdanning, forskning og formidling. I dette ligger samhandling og erfaringsutveksling på tvers av UiB, etablering av møteplasser, men også forventninger om at de ulike fagmiljøene gis mulighet til å utvikle innhold og relevans med utgangspunkt i egne fag og tradisjoner. Handlingsplanen peker videre på tiltak for å styrke UiBs posisjon som et nyskapende universitet.

Gjennomføring av handlingsplanen krever tett samarbeid mellom universitetsledelsen, fakulteter og avdelinger, samt ansatte og studenter. Det legges opp til at denne institusjonelle handlingsplanen skal følges opp med fakultetsvise planer for innovasjon og entreprenørskap, og at det vil bli gjennomført en evaluering av handlingsplanen ved utgangen av strategiperioden.

---

¹ Tar utgangspunkt i OECDs reviderte og forenklede definisjon: <http://oe.cd/oslomanual> som også benyttes i Forskningsrådets indikatorrapport fra 2018.

INNSATSONMRÅDER FOR INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP FOR PERIODEN 2019–2022

A. INNSATSONMRÅDE: KULTUR FOR INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
<p>Delmål 1: UiB skal styrke innovasjons- og entreprenørskaps-kulturen gjennom tydelig organisering, ledelse og personalpolitikk.</p>	<p>A. UiB skal sikre at det defineres hvem i ledelsen på alle nivå som har ansvar for innovasjon og tilrettelegging for entreprenørskap.</p> <p>B. UiB skal gjennom forventninger og tydelig ledelse bidra til at innovasjons- og entreprenørskapsperspektiver blir integrert i utdanning, forskning og formidling.</p> <p>C. UiB skal utvikle en personalpolitikk i tråd med revidert strategi som kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Vektlegge innovasjonserfaring og -resultater ved ansettelse, lønnsdiskusjon og opprykk. b. Tydeliggjøre at forskningstermin kan benyttes til innovasjonsrelaterte aktiviteter i samarbeid med eksterne aktører. c. Innarbeide innovasjons- og entreprenørskaps-perspektiver i UiBs lederutviklingsprogram. d. Tilby ansatte kompetanseutvikling på innovasjons- og entreprenørskapsfeltet. e. Aktivt rekruttere ressurspersoner med innovasjons- og entreprenørskaps-kompetanse. 	<p>A, B og C: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for sentralavdelingene</p>	<p>A: 2019 B: Kontinuerlig C: 2019-2020</p>
<p>Delmål 2: UiB skal styrke innovasjons- og entreprenørskaps-kulturen gjennom synliggjøring av universitetets bidrag internt og eksternt.</p>	<p>A. UiB skal i strategier, styringsdokumenter, budsjetter, arrangementer, samt intern og ekstern kommunikasjon tydelig gi uttrykk for at innovasjon og tilrettelegging for entreprenørskap er en viktig del av institusjonens samfunnsoppdrag og konkret vise hvordan dette skjer.</p> <p>B. UiB skal fremme suksesshistorier fra hele organisasjonen, bruke våre alumner og være synlig og deltagende på nasjonale og internasjonale arenaer for innovasjon og entreprenørskap.</p> <p>C. UiB skal videreutvikle og etablere møteplasser for studenter og ansatte der innovasjon og entreprenørskap blir satt på agendaen.</p>	<p>A, B og C: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for sentralavdelingene</p>	<p>A, B og C: Kontinuerlig</p>
<p>Delmål 3: UiB skal styrke samarbeidet om innovasjon og entreprenørskap internt, med næringsliv, offentlig virksomhet, næringsklynger, samt kunst- og kulturliv.</p>	<p>A. UiB skal videreutvikle eksisterende samarbeid og etablere forpliktende strategiske partnerskap med institusjoner og organisasjoner lokalt, nasjonalt og internasjonalt.</p> <p>B. UiB skal øke bruken av deltidsstillinger for personer med innovasjons- og entreprenørskaps-kompetanse fra andre sektorer til å bidra i utdanning, mentorering og søknadsutvikling.</p> <p>C. UiB skal styrke dialogen med EU-organer, Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og andre deler av virkemiddelapparatet.</p>	<p>A: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene</p> <p>B: Fakultetsledelsene</p> <p>C: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for FA og SA</p>	<p>A: 2019 og videre B: 2020 og videre C: Kontinuerlig</p>

B. INNSATSONMRÅDE: UTDANNING, STUDENTINNOVASJON OG STUDENTENTREPRENØRSKAP			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom

<p>Delmål 1: UiB skal øke utdanningstilbudet i innovasjon og entreprenørskap.</p>	<p>A. UiB skal inkludere kunnskap om innovasjon og entreprenørskap i alle relevante studieemner.</p> <p>B. UiB skal opprette flere valgfrie, tverrfaglige innovasjons- og entreprenørskapssemner.</p> <p>C. UiB skal utvikle insentiver og søke eksternt finansiering som kan bidra til å utvikle nye utdanningstilbud i innovasjon- og entreprenørskap.</p> <p>D. UiB skal etablere en ordning for å øke antallet masteroppgaver med utgangspunkt i næringsliv og offentlig virksomhet.</p> <p>E. UiB skal legge til rette for å knytte utdanning, forskning, praksis og innovasjonskompetanse tettere sammen.</p> <p>F. UiB skal samarbeide med Høgskulen på Vestlandet og Norges Handelshøyskole om kurs i innovasjon og entreprenørskap på tvers av institusjonene.</p> <p>G. UiB skal legge til rette for sommerkurs og utrede opprettelse av en tverrfaglig entreprenørskapskole f.eks. knyttet til UiBs strategiske satsingsområder eller FNs bærekraftsmål.</p> <p>H. UiB skal inkludere innovasjons- og entreprenørskapsperspektiver i arbeidet med å øke etter- og videreutdanningstilbudet.</p> <p>I. UiB skal styrke studentrepresentasjon og medvirkning i alt utviklingsarbeid rundt innovasjon og entreprenørskap.</p>	<p>A, B, E og I: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for SA og FA</p> <p>C, D, F, G og H: Universitetsledelsen, ledelsen for SA og FA</p>	<p>A: Innen 2022 B: Kontinuerlig C: 2020 D: 2020 E: Kontinuerlig F: 2019 og videre G: 2020 og videre H: 2019 og videre I: Kontinuerlig</p>
<p>Delmål 2: UiB skal legge til rette for uformelle møteplasser og læringsarenaer for studenter.</p>	<p>A. UiB skal videreutvikle Innovasjonshuben for studenter, bl.a. ved å:</p> <ol style="list-style-type: none"> bistå med kompetanse og hjelp i forbindelse med utlysninger og konkurranser som f.eks. Stud-Ent. Tilrettelegge for samarbeid med VIS. Etablere mentorordninger og aktivt bruke UiBs alumner. Legge til rette for jevnlig «Innovasjonsmaraton» f.eks. knyttet til bærekraftsutfordringer. <p>B. UiB skal etablere en årlig studentdrevet innovasjonskonferanse som inkluderer et «Innovasjons Grand Prix».</p> <p>C. UiB skal videreutvikle kunnskapsklyngene som arena for studentinnovasjon- og entreprenørskap.</p>	<p>A, B og C: Universitetsledelsen, ledelsen for SA og FA</p>	<p>A: 2019 og videre B: 2020 C: 2019 og videre</p>

C. INNSATSOMRÅDE: NY KUNNSKAP, FORSKNING OG FORSKERUTDANNING			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
<p>Delmål 1: UiB skal øke sin innovasjonsaktivitet og sin tilrettelegging for entreprenørskap og kommersialisering.</p>	<p>A. UiB skal utnytte fortrinn knyttet til institusjonens store faglige bredde til å fremme arbeidet med innovasjon og entreprenørskap.</p> <p>B. UiB skal styrke arbeidet med ulike former for prosessinnovasjon.</p> <p>C. UiB skal i samarbeid med VIS legge til rette for økt kommersialisering av forskningsresultater og bl.a. øke antall patenter, lisenser og bedriftsetableringer.</p> <p>D. UiB skal drive innovasjonsforskning og ta i bruk ny teknologi og arbeidsmetodikk som fremmer kunnskap og interesse for innovasjon og entreprenørskap.</p>	<p>A: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene</p> <p>B, C og D: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for FA</p>	<p>A: Kontinuerlig B: 2019 og videre C: 2019 og videre D: Kontinuerlig</p>

Delmål 2: UiB skal styrke innovasjons- og entreprenørskaps arbeidet for ph.d.-kandidater og postdoktorer.	A. UiB skal utvikle flere kurs om innovasjon og entreprenørskap på ph.d.- og postdoktor-nivå. B. UiB skal øke bruken av Norges forskningsråds ordninger med nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. C. UiB skal utrede egne ordninger for innovasjons-ph.d. og innovasjons-postdoktor.	A, B og C: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for FA	A: 2019 og videre B: 2020 og videre C: 2020 og videre
Delmål 3: UiB skal øke sin suksessrate i innovasjonsprogrammer.	A. UiB skal målrette og øke sin søknadsaktivitet i innovasjonsprogrammer i Norges forskningsråd (f.eks. SFI og FME) og i Horisont Europa. B. UiB skal videreutvikle incentiver for innovasjonsprosjekter som får tildeling.	A: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for FA B: Universitetsledelsen, ledelsen for FA	A: 2019 og videre B: 2020
Delmål 4: UiB skal bidra til å utvikle indikatorer for innovasjons- og entreprenørskaps aktivitet.	A. UiB skal utrede og prøve ut indikatorer for innovasjon som komplementerer dagens tradisjonelle indikatorer og som har særlig fokus på prosessinnovasjon, studentinnovasjon og samhandling med offentlig sektor, kunst og kulturliv.	A: Universitetsledelsen, ledelsen for FA	A: 2019 og videre

D. INNSATSOMRÅDE: TILRETTELEGGENDE AKTIVITETER OG INFRASTRUKTUR			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal øke egen kompetanse og med egne tiltak bidra til å etablere et samlet lokalt økosystem for innovasjon og entreprenørskap som støtter opp under UiBs forpliktelser og ambisjoner.	A. UiB skal styrke Forskningsadministrativ avdeling med kapasitet og kompetanse knyttet til: a. innovasjonsrådgivning b. nasjonalt og internasjonalt virkemiddelapparat c. juridisk kompetanse f.eks. knyttet til patent- og rettighetsproblematikk B. UiB skal styrke kapasitet og kompetanse innen studentinnovasjon- og entreprenørskap ved Studieadministrativ avdeling. C. UiB skal styrke kapasitet og kompetanse på innovasjonsrådgivning ved alle fakultet. D. UiB skal etablere en ordning for verifiseringsmidler («Proof of concept»-program). E. UiB skal øke kapasitet og bredde i tidligfase-inkubasjon ved å: a. etablere medisinsk inkubator i tilbygg på Bygg for biologiske basalfag. b. samarbeide med «spin-out»-selskaper rundt bruk av infrastruktur F. UiB skal legge til rette for innovasjonsprosjekter i tilknytning til all større og felles forsknings- og datainfrastruktur.	A, C, D, E og F: Universitetsledelsen, ledelsen for FA B: Universitetsledelsen, ledelsen for SA C: Universitetsledelsen, fakultetsledelsene, ledelsen for FA	A: 2019 og videre B: 2019 og videre C: 2020 D: 2019 E: 2020 F: Kontinuerlig
Delmål 2: UiB skal samarbeide tett med VIS om kommersialisering av forskningsresultater og om strategiske utviklingstiltak.	A. UiB skal i samarbeid med VIS oppdatere felles avtaler og bl.a.: a. avklare prinsippene for tjenestekjøp og implementere timeprising. b. styrke tiltak for økt kommersialisering og spesielt videreutvikle inkubasjons- og akselleratortilbudet. c. avklare VIS sin rolle i strategiske utviklingsprosjekter f.eks. knyttet til tjenesteinnovasjon og studentinnovasjon.	A: Universitetsledelsen	A: 2019 og videre

